

Войтко В. В., Бевз СВ., Бурбело СМ., Боднар П.В. (Україна, м. Вінниця)

СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ПОШУКОВІ СИСТЕМИ ДЛЯ ГЛОБАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ

В умовах прискорених темпів інформатизації, все більшу вагу набуває проблема пошуку потрібної інформації. Разом зі збільшенням об'єму інформаційних ресурсів постійно зростають вимоги до сучасних пошукових систем. Серед головних з них виділяють швидкість пошуку, релевантність, ресурсні затрати, якість отриманих даних та гнучкість пошукових процесів. Одним із ефективних способів вирішення проблеми є розробка та впровадження спеціалізованих пошукових систем. Оскільки інформаційні ресурси спеціалізованої пошукової системи класифікують за типами, інформацію можна структурувати. Це дозволяє здійснення пошуку даних у конкретно обраних категоріях, зменшуючи надлишковість пошукових операцій та оптимізуючи ресурсні затрати і час пошуку потрібної інформації. Приклад структури даних для спеціалізованої пошукової системи наведено на рисунку 1.

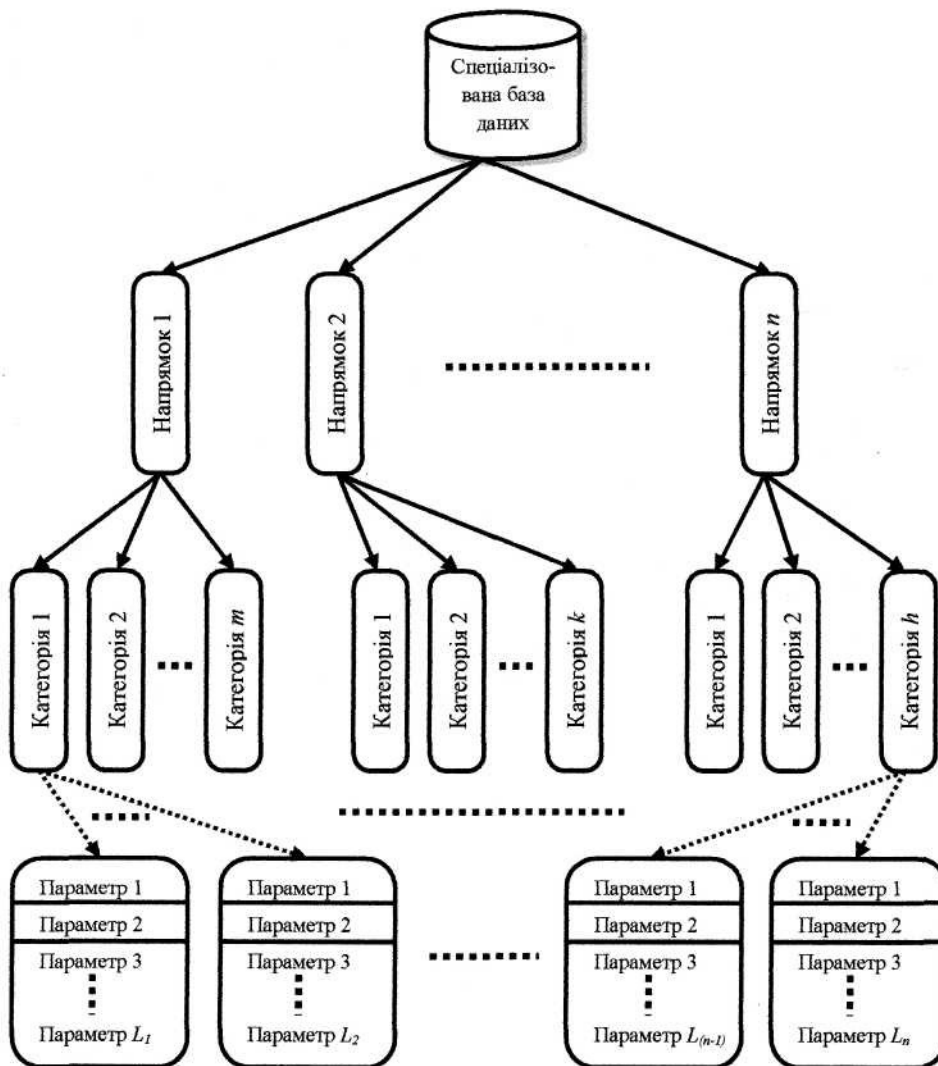

Рисунок 1 - Структура даних спеціалізованої пошукової системи

Використання спеціалізованих пошукових систем, орієнтованих на пошук інформаційних даних у заданій вузькій області, дозволяє значно зменшити об'єм пошукових ресурсів. Іншою перевагою використання спеціалізованих пошукових систем є можливість використання пошукових фільтрів. Усе це дозволяє значно збільшити швидкість пошуку потрібних даних, підвищити ревалентність, а також зменшити ресурсні затрати на виконання самого пошукового процесу. Порівняльна характеристика пошукових систем наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 - Порівняльна характеристика пошукових систем

№п/п	Характеристики	Стандартні пошукові системи	Спеціалізовані пошукові системи
1	Швидкість пошуку		V
2	Ревалентність пошуку		V
3	Обсяг інформації	V	
4	Ресурсні затрати	V	
5	Якість отриманих даних		V
6	Гнучкість пошуку		V
7	Чітко визначена цільова аудиторія		V

Швидкість пошуку - це параметр, який характеризує проміжок часу від отримання пошуковою системою запиту до виведення нею результатів пошуку. Швидкість пошуку в спеціалізованих пошукових системах вища, оскільки досить велика частина інформації, яка не належить до даної категорії, відсіюється ще до початку пошуку, інша частина надлишкової інформації відсіюється внаслідок використання пошукових фільтрів.

Ревалентність пошуку - параметр, який показує, наскільки відповідає початковий запит отриманим результатам пошуку. Чим вища ревалентність, тим краще функціонує пошукова система. У стандартних пошукових системах ревалентність нижча за рахунок матеріалів з різноманітних категорій даних, які задовольняють пошуковий запит, наприклад, за ключовими словами, але не відносяться за змістом до шуканих даних.

Обсяг інформації у спеціалізованих пошукових системах значно менший, і, зазвичай, усі їх інформаційні ресурси використовуються в стандартних пошукових системах. Дану проблему можна вирішити, спільно використовуючи кілька спеціалізованих пошукових систем.

Ресурсні затрати в спеціалізованих пошукових системах нижчі, що дозволяє виконання більшої кількості запитів за фіксовану одиницю часу.

Якість отриманих даних у спеціалізованих пошукових системах забезпечується фільтруванням інформаційних ресурсів, які не відносяться до категорії, за якою проводиться пошук.

Гнучкість пошуку - це параметр, що вказує, наскільки дії користувача можуть вплинути на пошуковий процес з урахуванням додаткових параметрів пошукових операцій. Гнучкість пошуку забезпечується за допомогою використання пошукових фільтрів.

Під чітко визначеною цільовою аудиторією розуміємо кваліфікованих користувачів, які здатні здійснювати ефективний пошук шляхом формування точних запитів за чітко визначеними типами даних.

Розробка спеціалізованих пошукових систем є актуальною задачею в галузі інформаційних технологій, спрямованою на оптимізацію пошукових процесів та забезпечення їх якісних показників.